VUXENPEDAGOGIK II: Att leda och utveckla vuxnas lärande, 10 p
Adult Education and Learning II, 15 ECTS

LÄRDOK-kod: S2049F

1 BESLUT OCH RIKTLINJER

Kursen ges som en fristående kurs i ämnet pedagogik inom intervallet 21-40 poäng och kan ingå i magisterprogram med ämnesdjup (1-80 poäng). Kursplanen har beslutats av Institutionsstyrelsen vid Institutionen för samhälle, kultur och lärande 2004-03-17. Kursansvarig institution är Institutionen för samhälle, kultur och lärande.

2 FÖRKUNSKAPSKRAV

För tillträde till kursen krävs 20 poäng i pedagogik eller motsvarande.

3 SYFTE

Kursens övergripande syfte är att studenterna skaffar sig kunskaper för att självständigt kunna studera, tolka och förstå lärandets och bildningens villkor utifrån ett individ-, ett grupp- och ett samhällsperspektiv. Vuxna individers lärande är kursens centrala tema. Med hjälp av pedagogiska teorier och begrepp skall studenterna ges tillfällen att öva sin förmåga att genomföra mindre projekt med relevans för vuxnas lärande. Kursen ger samtidigt grunder för vidare studier i ämnet pedagogik med vuxenpedagogisk inriktning.

Kursens specifika syften är att studenten
- skaffar sig förståelse för kunskapens, lärandets och kommunikationens betydelse i dagens samhälle.
- skaffar inblick i vuxnas lärande i olika sammanhang.
- presentera den svenska vuxenutbildningens olika miljöer och pedagogiska traditioner ur ett såväl historiskt som nutida perspektiv.
- presentera och kritiskt bearbeta teorier om vuxnas fysiska, psykiska och sociala utveckling samt utveckla förmågan att på vetenskaplig grund identifiera, analysera och kritiskt granska pedagogiska och utbildningspolitiska frågor som berör vuxna i olika åldrar och i olika livsfaser.
- skaffar sig kunskaper om grupprocesser i studiesammanhang samt utveckla förståelsen för olika former av pedagogisk ledarskap.
- behandla olika didaktiska modeller för organisation, ledning och utvärdering av vuxnas läroprocesser.

- skaffar sig insikt kring frågor som berör erkännande, värdering och bedömning av individers kunskaper och kompetenser.

4 INNEHÅLL OCH UPPLÄGGNING

Kursen är indelat i två moment:

Moment 1: Lärande och kompetensutveckling i olika vuxenpedagogiska miljöer, 5p
Part 1: Learning and Competence Development in Different Settings of Adult Education, 7,5 ECTS
Innehåll:

- Teorier om samhälle, kommunikation, kunskap och lärande
- Lärande i arbetslivet
- Fri och frivillig folkbildning (studieförbund och folkhögskolor)
- Kommunal vuxenutbildning
- Flexibelt lärande (IT-baserat lärande, distansutbildning och självstyrt lärande)

Moment 2: Planering, genomförande och värdering av vuxnas lärande, 5 p
Part 2: Planning, Implementing and Evaluating Adult Learning, 7,5 ECTS
Innehåll:

- Vuxnas lärande ur ett utvecklingspsykologiskt perspektiv
- Teorier om pedagogiskt ledarskap och grupprocesser
- Didaktik för vuxna
- Pedagogisk utvärdering
- Validering av kunskaper och kompetenser

Kursens uppläggning och arbetsformer utgår från deltagarnas egna inlärningsbehov och förutsätter deras aktiva medverkan. Detta innebär att ansvarig lärare och studenter i samråd konkretiserar kursens syften, formulerar mål för undervisningen, diskuterar kriterier för betygssättningen och beslutar vilka moment som kräver obligatorisk närvaro. Utifrån studiegruppens önskemål kan flera undervisningsformer/arbetssätt tillämpas, t ex föreläsningar, självstudier, gruppövningar och fältstudier. Vidare finns det en strävan att i kursen uppmärksamma frågor om betydelsen av internationellt samarbete, respekt för demokrati och mänskliga rättigheter samt försöka anlägga ett genus-, ett etnicitets- och ett sociokulturellt perspektiv.

5 EXAMINATION

Examination för varje moment sker genom att studenten genomför av en mindre fördjupningsstudie, som innebär att studenten individuellt eller i grupp undersöker en frågeställning med anknytning till delkursens innehåll. Studien redovisas såväl skriftligt som muntligt. Även den enskilde studentens bidrag till kursens uppläggning och ge-

nomförande samt aktiva deltagande under överenskomna studieaktiviteter utgör en del av kursexaminationen.

Som betyg på kursen används något av uttrycken Väl godkänd, Godkänd och Underkänd. Behöriga studenter som har godkänts på kursen skall på begäran få kursbevis. För betyget Godkänd på kursen krävs minst detta betyg på samtliga moment. Betyget Väl Godkänd på kursen innefattar samtliga krav för Godkänd samt Väl Godkänd på minst tre av kursens fyra moment.

6 KURSLITTERATUR OCH ÖVRIGA LÄROMEDEL

Moment 1: Lärande och kompetensutveckling i olika vuxenpedagogiska miljöer, 5 p.

Obligatorisk litteratur

Marton, Ference, Houncell, Dai, Entwistle, Noel (1995). *Hur vi lär.* Kristianstad: Rabén Prisma (s. 317 varav väljes ca 150 s).

Månson, Per (red) (1998). *Moderna samhällsteorier. Traditioner, riktningar, teoretiker.* Stockholm: Rabén Prisma. (s. 456 varav väljes ca 200 s).

Fiske, John (1998). *Kommunikationsteorier. En introduktion.* Borås: W & W (268 varav väljes ca 150 s).

SOU 2004:30. *Folkbildning i brytningstid. En utvärdering av studieförbund och folkhögskolor.* Slutbetänkande av Utredningen för statens utvärdering av folkbildningen 2004. Stockholm: Fritzes (s. 361 varav väljes ca 100 s).

Tedenljung, Dan (red.) (2001). *Pedagogik med arbetslivsinriktning.* Lund: Studentlitteratur (s. 276 varav väljes ca 100 s).

SOU 1997:158: *Vuxenpedagogik i teori och praktik.* Kunskapslyftet i fokus. (En antologi från Kommittén om ett nationellt kunskapslyft för vuxna). Stockholm: Fritzes. (s 411 varav väljes ca 100 s).

Merrian , Sharan B. & Caffarella, Rosemary S. (1999). *Learning in Adulthood. A Comprehensive Guide.* (2nd ed.). San Francisco: Jossey-Bass. (s. 502 varav väljes ca 200 s).

Rubenson, Kjell, Tuijnman, Albert och Wahlgren, Bjarne (1999). *Från Kunskapslyftet till en strategi för livslångt lärande. Ett perspektiv på svensk vuxenutbildningspolitik.* Rapport från Kunskapslyftskommittén SOU 1999:141: Fritzes (s. 113).

Valfri litteratur

Liedman, Sven-Eric (2002). *Ett oändligt äventyr. Om människans kunskaper.* Falun: Bonniers. (s.410).

Andersson, Per & Sjösten, Nils-Åke (1997). *Vuxenpedagogik i Sverige. Forskning, utbildning, utveckling. En kartläggning.* SOU 1997:120. Stockholm: Fritzes. (235 s).

Gougoulakis, Petros (2001). Studiecirkeln: Livslångt lärande ... på svenska! Stockholm: HLS Förlag. (s. 338).

Hedin, Anna & Svensson, Lennart (red.) (1997). *Nycklar till kunskap.* Lund: Studentlitteratur. (s. 190).

SOU 2003:77. *Vidare vägar och vägen vidare - svenska som andraspråk för samhälls- och arbetsliv.* Sfi-utredningens betänkande. (s.473).

Kjellin, susanne, Perme, Lilian, Skärgren (2004). *Flexibelt lärande.* Lund: Studentlitteratur (s. 104).

Borgström, Lena (1988). *Vuxnas kunskapssökande. En studie av självstyrt lärande.* Stockholm: Brevskolan. (s. 149).

Höghielm, Robert (1985). *Undervisning i Komvux. Ideal och verklighet i grundskolekurser.* Studies in Education and Psychology 18. Stockholm Institute of Education: CWK Gleerup. (233 s).

AGORAS ÅRSBOK (2002) *Det slutna folkhemmet. Om etniska klyftor och blågul självbild.* Stockholm: Agora. (s. 222).

de los Reyes, Paulina, Molina, Irene och Mulinari, Diana (red) (2002). ***Maktens** (o)lika förklädnader: kön, klass & etnicitet i det postkoloniala Sverig : en festskrift till Wuokko Knocke.* Stockholm: Atlas. (s.338).

Moment 2: Planering, genomförande och värdering av vuxnas lärande, 5 p.

Obligatorisk litteratur

Merrian , Sharan B. & Caffarella, Rosemary S. (1999). *Learning in Adulthood. A Comprehensive Guide.* (2nd ed.). San Francisco: Jossey-Bass. (s. 502 varav väljes ca 300 s).

Arfwedson, Gerd (1998). *Undervisningens teorier och praktiker.* Didactica 6. Stockholm: HLS Förlag (s. 340 varav väljes ca 150 s).

Their, Siv (1997). *Det pedagogiska ledarskapet.* Mariehamn: Mermerus (s. 181)

Lindval, Eva (2004). *Vägledning i validering. Att resa i livstiden.* Lund: Studentlitteratur. (s. 172).

Stensaasen, Svein & Sletta, Olav (1997). *Grupprocesser. Om inlärning och samarbete i grupper.* Oslo: Universitetsforlaget (s. 328 varav väljes ca 150 s).

Hård af Segerstad et al (1998). *Problembaserat lärande. Idén, handledaren och gruppen.* Falköping: Liber (s. 160).

Valfri litteratur

Husén, Torsten (1966). *Vuxna lär. Förutsättningar och metoder i vuxenundervisningen.* Stockholm: Liber, 3e upplagan, 4e tryckning. (s. 238).

Linde, Göran (2003). *Kunskap och betyg.* Lund: Studentlitteratur. (s. 136).

Andersson, Per, Sjösten, Nils-Åke, Ahn. Song-Ee (2003). *Att värdera kunskap, erfarenhet och kompetens. Perspektiv på validering.* Forskning i focus, nr 9. Myndigheten för skolutveckling: Fritzes.

Svedberg, Lars (2000). *Gruppsykologi. Om grupper, organisationer och ledarskap.* Lund: Studentlitteratur. (s. 289).

Egidius, Henry (1991). *Problembaserad lärande. En introduktion.* Lund: Studentlitteratur. (s. 113).

Holmstrand, Lars & Härnsten, Gunilla (2003). *Förutsättningar för forskningscirklar i skolan. En kritisk granskning.* Forskning i fokus, nr 10. Myndigheten för skolutveckling: Fritzes. (s. 287).

Freire, Paulo (1972). *Pedagogik för förtryckta.* Åttonde upplagan. Stockholm: Gummersons. (s. 202).

Martén, Arne (2000). *Det pedagogiska ledarskapet.* Lund: Studentlitteratur. (s. 264).

Erikson, Erik Homburger (1989). *Den fullbordade livscykeln.* Natur och Kultur. (103 s).

6. KURSLITTERATUR OCH ÖVRIGA LÄROMEDEL

Moment 1: Lärande och kompetensutveckling i olika vuxenpedagogiska miljöer, 5 p.

Obligatorisk litteratur

Bron Agnieszka & Wilhelmson Lena (red.) (2005). *Lärprocesser i högre utbildning.* Stockholm: Liber (s. 239)

CFL (2004). *Utsikter och Insikter. En antologi om flexibelt lärande i vuxenutbildningen.* Nationellt centrum för flexibelt lärande. Rapport 5:2004. (s.335 varav väljes ca 100. **[http://www.skolverket.se/content/1/c4/08/78/cfl_rapport_5_2004.pdf]**

Wenestam, Claes-Göran & Lendahls Rosendahl, Birgit, (red.) (2005). *Lärande i vuxenlivet.* Lund: Studentlitteratur (s. 229 varav väljes 120 s)

Stöd och referensmaterial om vuxnas lärande. Idé och inspiration i arbetet med vuxnas lärande. Myndigheten för skolutveckling. (100 s.)
[http://www.skolutveckling.se/vux/stod_ref_komputv.shtml]

SOU 2000:28. *Kunskapsbygget 2000 - det livslånga lärandet.* Kunskapslyftskommitténs slutbetänkande. Utbildningsdepartementet. (sammanfattning samt kap 3-5) **[http://www.regeringen.se/sb/d/108/a/1241]** (ca 130 s).

Tillkommer ytterligare litteratur på ca 300 sidor bestående dels av en valfri text från listan nedan dels av ett antal artiklar som berör frågor ur ett genus, ett etnicitets- och ett klassperspektiv.

Valfri litteratur (en av följande titlar väljs ut individuellt)

SOU 2005:41. *Bortom Vi och Dom - Teoretiska reflektioner om makt, integration och strukturell diskriminering.* Rapport av Utredningen om makt, integration och strukturell diskriminering.
[http://www.regeringen.se/sb/d/5073/a/45642]

Marton, Ference, Houncell, Dai, Entwistle, Noel (1995). *Hur vi lär.* Kristianstad: Rabén Prisma (s. 317 varav väljes ca 150 s).

Gytz Olesen, Søren & Møller Pedersen, Peter (red) (2004). *Pedagogik i ett sociologiskt perspektiv.* Lund: Studentlitteratur (s.250)

Rubenson, Kjell, Tuijnman, Albert och Wahlgren, Bjarne (1999). *Från Kunskapslyftet till en strategi för livslångt lärande. Ett perspektiv på svensk vuxenutbildningspolitik.* Rapport

från Kunskapslyftskommittén SOU 1999:141: Fritzes (s. 113). (Rapporten finns i pdf-format)

Månson, Per (red) (1998). *Moderna samhällsteorier. Traditioner, riktningar, teoretiker.* Stockholm: Rabén Prisma. (s. 456 varav väljes ca 200 s).

Tedenljung, Dan (red.) (2001). *Pedagogik med arbetslivsinriktning.* Lund: Studentlitteratur (s. 276 varav väljes ca 100 s).

Ellström, Per-Erik & Hultman, Glenn (red) (2004). *Lärande och förändring i organisationer. Om pedagogik i arbetslivet.* Lund: Studentlitteratur. (s. 332 varav väljes ca 150)

SOU 2004:30. *Folkbildning i brytningstid. En utvärdering av studieförbund och folkhögskolor.* Slutbetänkande av Utredningen för statens utvärdering av folkbildningen 2004. Stockholm: Fritzes (s. 361 varav väljes ca 100 s

De los Reyes, Paulina, Molina, Irene & Mulinari, Diana (red.) (2003). *Maktens (o)lika förklädnader: kön, klass och etnicitet i det postkoloniala Sverige.* Stockholm: Atlas (s. 338 varav läses ca 100)

Liedman, Sven-Eric (2002). *Ett oändligt äventyr. Om människans kunskaper.* Falun: Bonniers. (s.410).

Andersson, Per & Sjösten, Nils-Åke (1997). *Vuxenpedagogik i Sverige. Forskning, utbildning, utveckling. En kartläggning.* SOU 1997:120. Stockholm: Fritzes. (235 s).

Gougoulakis, Petros (2001). Studiecirkeln: Livslångt lärande ... på svenska! Stockholm: HLS Förlag. (s. 338).

Hedin, Anna & Svensson, Lennart (red.) (1997). *Nycklar till kunskap.* Lund: Studentlitteratur. (s. 190).

SOU 2003:77. *Vidare vägar och vägen vidare - svenska som andraspråk för samhälls- och arbetsliv.* Sfi-utredningens betänkande. (s.473).

Kjellin, susanne, Perme, Lilian, Skärgren (2004). *Flexibelt lärande.* Lund: Studentlitteratur (s. 104).

Borgström, Lena (1988). *Vuxnas kunskapssökande. En studie av självstyrt lärande.* Stockholm: Brevskolan. (s. 149).

Höghielm, Robert (1985). *Undervisning i Komvux. Ideal och verklighet i grundskolekurser.* Studies in Education and Psychology 18. Stockholm Institute of Education: CWK Gleerup. (233 s).

AGORAS ÅRSBOK (2002) *Det slutna folkhemmet. Om etniska klyftor och blågul självbild.* Stockholm: Agora. (s. 222).

SOU 1997:158: *Vuxenpedagogik i teori och praktik. Kunskapslyftet i fokus.* (En antologi från Kommittén om ett nationellt kunskapslyft för vuxna). Stockholm: Fritzes. (s 411 varav väljes ca 100 s). (Rapporten finns i pdf-format)

LÄRARHÖGSKOLAN I STOCKHOLM
Studentavdelningen/Lärex
Box 34103, 100 26 Stockholm

KOMPLETTERANDE KURSPLANEUPPGIFTER
Uppgift om kurs för inläggning i Lärdok
Insänds till Lärex - fastställd kursplan måste bifogas

S2049F
Lärdokkod

☒ Nyupplägg
☐ Ändring för
☐ Programkurs
☒ Fristående kurs
☐ Uppdragskurs

Kursens namn: Vuxenpedagogik II: Att leda och utveckla vuxnas lärande
(max 50 tecken!)

Kursen ingår i: ☐ program: _____

☐ magisterkurs med ämnesbredd: _____

Kurstakt: ☐ 100% ☒ 50% ☐ 25%
Kurstid: ☒ dag ☐ kväll ☐ eftermiddag ☐ veckoslut ☐ blandad
Undervisningsform: ☒ normal ☐ distans ☐ nätuniversitet ☐ uppdrag

Kursens starttermin: H04 (första termin för Lärdokdokumentation)

Obs! Fördelar sig kursens poäng över **flera termin** ska antal poäng per termin anges nedan:

T1: ____ T2: ____ T3: ____ T4: ____ T5: ____
T6: ____ T7: ____ T8: ____ T9: ____ T10: ____

Moment i kursen:	Antal poäng	Ansvarig inst	Obl J/N	Ska exam.titel kunna anges: J/N	Förslag till kod (4 bokst):
Lärande o kompetensutveckling i olika	5	34	J		MOM1
Vuxenpedagogiska miljöer					
Planering, genomförande och värdering av vuxnas lärande	5	34	J		MOM2

vgv

Prefektens förslag till fördelning på utbildningsområde: Hum ____ p Sam ____ p Nat ____ p Und 100 p Övr ____ p

De ____ p
Id ____ p
Mu ____ p

Kati Pallant
Prefektens underskrift

15/7-04
Datum

****

Lärex anteckningar

BESLUT: Fördelning på utb.omr fastställd _____ datum _____ enl delegation

Kursen upplagd i Lärdok datum: _____

Anmälningskod: _____/termin: ____ KA16:1 KA16:2 KA16:3 KA16:4 KA15 KA25

MK/H/Blankett/Ljuslila kompl kpuppg